

Sławomir Franek

Wieloletnia prognoza finansowa - przymus czy potrzeba?

Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio H, Oeconomia 46/3,
251-259

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Katedra Finansów,
Uniwersytet Szczeciński

SŁAWOMIR FRANEK

*Wieloletnia prognoza finansowa – przymus czy potrzeba?*¹

Multi-year financial forecast – compulsion or need?

Słowa kluczowe: finanse publiczne, wieloletnie planowanie budżetowe

Key words: public finance, multi-year budgeting

Wstęp

Jednym z postulatów nauki finansów publicznych w zakresie poprawy przejrzystości i skuteczności jest wydłużenie horyzontu czasowego w procesie planowania budżetowego. Na poziomie samorządowym postulat ten znalazł odzwierciedlenie we wprowadzonym zapisami ustawy o finansach publicznych z 2009 roku obowiązku przygotowywania Wieloletniej prognozy finansowej (WPF). W praktyce jednak rozwiązania zastosowane przy konstrukcji WPF spotykają się z powszechną krytyką, której symptomatycznym przykładem może być następujące stwierdzenie C. Kosikowskiego: „instytucja wieloletniej prognozy finansowej została unormowana w sposób karykaturalny i jej przydatność w praktyce jest iluzoryczna”². Nic więc dziwnego, że WPF jest traktowana jako rozwiązanie,

¹ Praca naukowa finansowana ze środków na naukę w latach 2010–2011 jako projekt badawczy nr N N113 322 738.

² C. Kosikowski, *Naprawa finansów publicznych w Polsce*, Wydawnictwo Temida 2, Białystok 2011, s. 485.

którego stosowanie wynika z przymusu prawnego. Celem artykułu jest wskazanie, że analiza WPF może być przydatna w określeniu perspektyw rozwojowych JST, o ile jednak szczegółowej ocenie poddane zostaną założenia, na których opiera się jej konstrukcja. Tylko wtedy możliwe jest określenie stopnia „realistyczności” WPF. Przedmiotem badań objęto wieloletnie prognozy finansowe trzech miast: Szczecina, Poznania i Wrocławia, wskazując na różnice w przyjętych w każdym z nich założeniach konstrukcji prognoz wieloletnich.

1. Idea wieloletniego planowania budżetowego w JST – zalety i zagrożenia

Dążąc do przejścia z rocznego planowania budżetowego na okres wieloletni, założyć można, że powinno to sprzyjać poprawie procesu planowania i ustalania priorytetów, bardziej efektywnemu zarządzaniu środkami finansowymi, ograniczenia czasu pracy na realizację procedury budżetowej³. Przegląd literatury z zakresu stosowania przez władze lokalne budżetów wieloletnich wskazuje na szereg przewag planów wieloletnich nad rocznych budżetami. Wśród nich wyróżnić można⁴ poprawę zakresu i jakości planowania strategicznego, konieczność poszukiwania alternatywnych trwałych źródeł dochodów, zmniejszenie czasu poświęcanego na przygotowywanie budżetu, skoro główny ciężar prac budżetowych przypada raz na kilka lat, większą intensyfikacją działań w kierunku monitorowania realizowanych zadań i ich oceny z punktu widzenia skuteczności.

Oczywiście wskazać należy na pewne ograniczenia procesu wieloletniego planowania budżetowego, wśród których istotne wydają się⁵:

- brak elastyczności w zakresie reagowania na gwałtowne zmiany ekonomiczne, polityczne i programowe;
- ograniczenia techniczne, związane z koniecznością modyfikacji rozwiązań informatycznych, tak aby było one dostosowane do wymogów planowania i sprawozdawania w ujęciu kilku lat;
- zmienność otoczenia utrudniająca prognozowanie dochodów i ograniczająca możliwość trafnego poziomu planowania wydatków.

W praktyce zauważyć można, że rozszerzenie horyzontu planistycznego sprowadza się do tworzenia budżetów dwuletnich, czego przykładem mogą być doświadczenia amerykańskie⁶. Podejście takie zdecydowanie różni się od rozwią-

³ A. Jackson, *Taking the Plunge: The Conversion to Multi-year Budgeting*, „Government Finance Review” 2002, Aug., s. 24.

⁴ P. Christiansen, *When multi-year budgeting makes sense*, „Government Finance Review” 2004, Oct., http://findarticles.com/p/articles/mi_hb6642/is_5_20/ai_n29127625/

⁵ B. Blom, S. Guajardo, *Multi-year Budgeting: A Primer for Finance Officers*, „Government Finance Review” 2000, Feb., s. 39–43.

⁶ Szerzej na temat doświadczeń amerykańskich w tworzeniu budżetów dwuletnich w: S. Franek, *Doświadczenia władz stanowych i samorządowych w USA w stosowaniu budżetu dwuletniego*,

zań stosowanych w Polsce w sytuacji, w której wieloletnie prognozy finansowe obejmują okres nawet kilkudziesięciu lat.

2. Wieloletnia prognoza finansowa – główne punkty sporu

Krytyczna ocena stosowanych rozwiązań sprowadza się zasadniczo do kilku kwestii⁷: horyzontu czasowego WPF, zawartości WPF, sposobu uchwalania i wprowadzania WPF oraz powiązania rocznego budżetu z WPF.

Wprawdzie przepisy ustawy o finansach publicznych wskazują, że wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres co najmniej roku budżetowego oraz trzech kolejnych lat, to jednak nie może być ona krótsza niż okres, na jaki przyjęto w jednostkach samorządu terytorialnego limity wydatków na realizację przedsięwzięć wieloletnich. Trzeba jednak pamiętać, że częścią wieloletniej prognozy finansowej jest prognoza kwoty długu, którą na potrzeby WPF sporządza się na okres, na który zaciągnięto albo planuje się zaciągnąć zobowiązania, co w praktyce oznacza obejmowanie horyzontem prognozy kilkudziesięciu lat. W tab. 1 przedstawiono horyzont czasowy wieloletnich prognoz finansowych obowiązujących w miastach zrzeszonych w Unii Metropolii Polskich.

Tabela 1. Horyzont czasowy wieloletnich prognoz finansowych miast Unii Metropolii Polskich

Białystok 2037	Bydgoszcz 2043	Gdańsk 2040	Katowice 2035	Kraków 2052	Lublin 2028
Łódź 2031	Poznań 2031	Rzeszów 2039	Szczecin 2045	Warszawa 2033	Wrocław 2041

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych miast z 2012 roku.

Już to zestawienie wskazuje, że proces tworzenia wieloletniej prognozy finansowej opierać się musi na daleko idących uproszczeniach. Z jednej strony ustawodawca nakazuje, aby WPF była realistyczna, z drugiej zaś zakłada konieczność jej tworzenia nawet na okres czterdziestu lat, jak to jest w przypadku Krakowa. Stąd też za jeden z podstawowych mankamentów rozwiązań w zakresie WPF uznaje się niemożność realistycznego przewidywania kształtowania się podstawowych wielkości budżetowych w horyzoncie tworzenia planu⁸. Jeżeli „realistyczność” utożsamiana jest z „trafnością” prognozy, to oczywiście trudno

[w:] *Wyzwania dla samorządów w nowej perspektywie europejskiej*, Zeszyty Naukowe, nr 682, Ekonomiczne Problemy Usług, nr 76, Szczecin 2011.

⁷ E. Czołpińska, *Wieloletnia prognoza finansowa – doświadczenia po roku stosowania. Przewidywania, praktyka i wnioski de lege ferenda*, „Finanse Komunalne” 2011, nr 12.

⁸ J. Salachna, *Nowe formy prawne ograniczania deficytu oraz zadłużenia samorządu terytorialnego*, [w:] J. Szolno-Koguc, A. Pomorska, *Ekonomiczne i prawne uwarunkowania i bariery redukcji deficytu i długu publicznego*, Wolters Kluwer, Warszawa 2011, s. 529.

nie zgodzić się z tym stwierdzeniem, chociaż *de facto* obiektywna ocena „realistyczności” możliwa będzie po zakończeniu okresu objętego prognozą. Należy jednak uwzględnić, że istotą prognozowania jest przyjęcie określonego prawdopodobieństwa przyszłych zdarzeń. Wielkości prognozowane wskazują, jakie mogą być podstawowe kategorie budżetowe w danym roku, przy założeniu, że parametry określające ich zmiany w kolejnych latach ukształtują się w zakładany sposób. Prognozy z określonym prawdopodobieństwem opisują przyszłe warunki działania, czyli to, co w planie powinno się uwzględnić jako warunki wyjściowe⁹. Tak więc „realistyczność” prognozy rozumieć można jako zgodność przyjętych do prognozy założeń, z wiedzą na temat kształtowania się przyszłych zdarzeń, dostępną w momencie tworzenia prognozy. W takiej sytuacji podstawowym kryterium uznania prognozy za „realistyczną” jest ocena założeń zastosowanych w budowie prognozy.

3. Założenia budowy wieloletniej prognozy finansowej – doświadczenia wybranych JST

Do oceny założeń przyjętych w tworzeniu WPF wykorzystano informacje zawarte w objaśnieniach do WPF stanowiących, zgodnie z ustawą o finansach publicznych, jeden z załączników do uchwały o wieloletniej prognozie finansowej JST. Przedmiotem porównań stały się doświadczenia trzech miast: Szczecina, Poznania i Wrocławia. Ze względu na fakt, że każde z miast przygotowało WPF na inny okres, szczegółowej analizie poddano zapisy prognoz stworzonych wraz z przygotowaniem budżetów na 2011 i 2012 rok, obejmujących okres 2012–2021.

Metodologia tworzenia WPF w Szczecinie oparta została na założeniach wykorzystywanych przy badaniu zdolności kredytowej. W pierwszym rządzie określono strumienie dochodów bieżących oraz kwoty wydatków bieżących, niezbędnych do zabezpieczenia funkcjonowania miasta. Nadwyżka operacyjna, stanowiąca różnicę między dochodami bieżącymi i wydatkami bieżącymi (bez kosztów obsługi długu) została rozdysponowana na obsługę zadłużenia, a następnie, po uwzględnieniu nadwyżki z lat ubiegłych, wolnych środków oraz przewidywanej wielkości dochodów majątkowych, przeznaczona została na finansowanie inwestycji miasta. Ujemny wynik, po zsumowaniu wolnych środków na finansowanie inwestycji oraz środków bezzwrotnych i środków planowanych do uzyskania ze sprzedaży majątku, wskazywał na potrzebę korzystania z zewnętrznych źródeł finansowania w formie kredytu, pożyczki lub emisji obligacji.

⁹ J. Komorowski, *Planowanie finansowe w przedsiębiorstwie. Teoria i praktyka*, ODDK, Gdańsk 2002, s. 16.

Dodatnia kwota pozwoliła na zwiększenie nakładów na wydatki majątkowe lub zmniejszenie zadłużenia miasta.

W przypadku WPF Poznania i Wrocławia nie wskazano kolejności tworzenia poszczególnych elementów prognozy, podkreślono natomiast, podobnie jak dla Szczecina, że w przygotowywaniu prognozy wykorzystano dane makroekonomiczne dotyczące prognoz w zakresie dynamiki Produktu Krajowego Brutto oraz kształtowania średniorocznej dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych, ujętych w wieloletnim planie finansowym Państwa i w wytycznych dotyczących założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego.

W tab. 2 ukazano różnice w założeniach przyjętych do prognozowania wybranych parametrów budżetowych na potrzeby tworzenia wieloletniej prognozy finansowej w Szczecinie, Poznaniu i Wrocławiu.

Tabela 2. Porównanie założeń prognostycznych wybranych parametrów budżetowych na potrzeby WPF

	Szczecin	Poznań	Wrocław
Dochody bieżące	od 2015 stałe	po 4 latach wzrost o 3%	wzrost 1,8%–3,5% rocznie
Podatek od nieruchomości	na poziomie roku 2012	3,6%–3,1%	b.d.
Dochody ze sprzedaży majątku	16 mln rocznie	50 mln rocznie	wzrost 2,6%–3,5% rocznie
Wydatki majątkowe	od 2017 wzrost	2014–2017 spadek, potem wzrost	od 2016 wzrost zgodny z prognozą PKB
Kurs EUR/PLN	4,5	b.d.	3,97

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załączników do WPF.

Zestawienie zawarte w tab. 2 wskazuje na znaczące różnice wynikające z przyjętej filozofii tworzenia prognozy wieloletniej w Szczecinie na tle Poznania i Wrocławia. Można zauważyć istotny konserwatyzm przy prognozowaniu wielkości budżetowych na potrzeby WPF w Szczecinie. Świadczy o tym zarówno przyjęcie braku wzrostu dochodów bieżących począwszy od 2015 roku (wraz uwzględnieniem w całym okresie prognozy stałej kwoty dochodów z tytułu podatku od nieruchomości na poziomie wielkości z roku 2012), niewielkiej, stałej kwoty dochodów ze sprzedaży majątku, jak i znacznie odbiegającego od wytycznych Ministerstwa Finansów prognozowanego poziomu kursu EUR/PLN (ze względu na zadłużenie w euro wpływającego na poziom wyrażanego w złotych zadłużenia). Taki sposób budowy prognozy wieloletniej koresponduje z zawartymi w objaśnieniach do WPF informacjami, że metodologia stosowana na potrzeby WPF jest zgodna z procedurą badania zdolności kredytowej miasta, zasadniczo opartą na ostrożności w szacunkach przyszłych wielkości budżetowych.

Wpływ przyjętych założeń na dynamikę dochodów i wydatków budżetowych między kolejnymi latami w wieloletniej prognozie finansowej przedstawiono w tab. 3. Prezentowane dla każdego z badanych miast wielkości uwzględniają zarówno dynamikę prognoz przyjętych na potrzeby tworzenia WPF rozpoczynającej się w 2011 roku (wiersz 2011), jak i wielkości uwzględnione w WPF, której pierwszym rokiem jest rok 2012 (wiersz 2012).

Tabela 3. Dynamika dochodów i wydatków pomiędzy kolejnymi latami uwzględnionymi w WPF

		2013/ 2012	2014/ 2013	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017	2019/ 2018	2020/ 2019	2021/ 2020
Szczecin										
Dynamika dochodów	2012	1,022	0,991	0,934	0,957	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
	2011	0,968	0,965	0,963	0,957	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
Dynamika wydatków	2012	0,908	0,965	0,824	1,141	0,899	1,000	1,000	1,002	1,002
	2011	0,824	0,946	0,959	1,032	0,944	1,000	1,000	1,002	1,002
Poznań										
Dynamika dochodów	2012	1,029	1,014	1,058	0,898	1,016	1,029	1,029	1,029	1,029
	2011	1,030	1,004	0,985	0,969	1,010	1,029	1,029	1,029	1,029
Dynamika wydatków	2012	0,886	1,067	1,002	0,896	1,009	1,052	1,016	1,037	1,034
	2011	0,942	1,035	0,936	0,967	1,001	1,046	1,029	1,027	1,035
Wrocław										
Dynamika dochodów	2012	0,900	1,040	1,024	1,024	1,025	1,024	1,024	1,024	1,024
	2011	0,983	1,061	0,994	1,026	1,026	1,025	1,025	1,025	1,025
Dynamika wydatków	2012	0,862	1,135	0,996	1,014	1,020	1,024	1,024	1,021	1,023
	2011	0,949	1,130	0,957	1,025	1,026	1,025	1,024	1,024	1,025

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załączników do WPF.

Zaprezentowane w tab. 3 wielkości potwierdzają konserwatywizm prognozowania w Szczecinie jako wynik założeń przyjętych przy tworzeniu WPF. Dochody zakładane od 2016 kształtować się mają na poziomie nieco ponad 1,6 mld zł, podczas gdy wydatki w tym okresie podlegać mają niewielkim (rzędu kilku milionów zł) wzrostom, od 2024 roku osiągając stały poziom zapewniający ponad 40 mln zł nadwyżki budżetowej rocznie. Założenie takie przeczy logice. Wobec faktu, że ostatnie lata to znaczący wzrost nakładów inwestycyjnych, trudno uznać, że po zakończeniu realizacji inwestycji ich oddanie do użytku nie spowoduje wzrostu wydatków na ich bieżące utrzymanie. Prognoza dochodów i wydatków Wrocławia zakłada powiązanie ich dynamiki po pierwszych czterech latach prognozy z prognozowanym wskaźnikiem średniorocznej inflacji. W przypadku Poznania nieco wyższa dynamika wydatków niż dynamika dochodów jest wynikiem założenia o wzroście wydatków majątkowych po roku 2020, który ma pozwolić w końcowych latach prognozy osiągnąć poziom wydatków majątkowych przekraczający wydatki majątkowe planowane w budżecie roku 2012. W przypadku prognozy Wrocławia już po 2020 roku zakładany jest powrót wydatków majątkowych do rekordowych poziomów lat 2011–2012. Warto jednocześnie zwrócić uwagę, że prognozy na kolejne lata znacząco różnią się od tendencji

widocznych w budżetach analizowanych miast w przeszłości. W każdym z nich średnioroczny wzrost wydatków (w okresie 2003–2010) kształtował się na poziomie ponad 10%, przy czym na niekorzyść Szczecina świadczyć może fakt niższej co roku dynamiki dochodów w relacji do wydatków (o około 1 punkt procentowy), w porównaniu do Poznania i Wrocławia.

Innych przyczyn rozbieżności w podejściu do prognozowania parametrów budżetowych między analizowanymi miastami doszukiwać się należy w ich potencjale analizowanych do zaciągania długu. Na korzyść Poznania świadczyć może niższy o kilka punktów procentowych wskaźnik zadłużenia w relacji do dochodów (na koniec 2011 roku wynosił on 45%, podczas gdy w Szczecinie i Wrocławiu przekraczał 52%).

Tabela 4. Nowe limity zadłużenia oraz ich prognozowane wykonanie w WPF na rok 2011 i 2012 (w %)

		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Szczecin											
limit	2012	11,7	9,2	9,3	11,2	10,8	11,0	10,7	11,1	11,3	11,6
art. 243		5,2	4,8	5,3	6,4	7,4	8,4	8,1	7,9	7,4	6,9
limit	2011	11,4	9,0	9,9	11,2	11,2	10,7	10,5	10,8	11,0	11,2
art. 243		5,6	6,2	6,5	6,1	6,3	6,9	6,8	6,6	6,2	5,7
Poznań											
limit	2012	b.d.	b.d.	11,0	12,0	11,2	11,9	12,5	13,8	14,5	15,3
art. 243		b.d.	b.d.	9,2	10,1	10,5	10,8	8,2	9,0	7,8	6,9
limit	2011	b.d.	b.d.	10,7	11,8	11,7	12,1	12,4	12,7	13,0	13,8
art. 243		b.d.	b.d.	9,8	10,7	11,0	11,4	9,4	9,0	8,7	7,7
Wrocław											
limit	2012	12,9	13,4	14,1	17,8	19,9	21,8	22,9	23,1	23,2	23,4
art. 243		8,3	10,3	9,6	11,1	11,9	12,7	12,3	11,7	10,7	10,6
limit	2011	11,7	13,0	14,5	17,0	19,3	20,5	20,9	21,0	21,1	21,3
art. 243		10,0	10,6	10,1	11,9	12,2	12,8	12,8	12,1	10,9	10,7

Źródło: Opracowanie własne.

Z drugiej strony wielkość nowego wskaźnika zadłużenia oparta na indywidualnym limicie długu wskazuje, że limit Szczecina jest o kilka punktów procentowych niższy od limitu Wrocławia i Poznania. Zestawienie limitów zadłużenia na tle wielkości prognozowanych w poszczególnych latach WPF (osobno dla WPF przygotowanych z budżetem na rok 2011 i 2012) dla Szczecina, Poznania i Wrocławia ukazano w tab. 4. Stąd też zapewne bierze się opór większości dużych miast przed zawartymi w projekcie ustawy o finansach publicznych zmianami zakładającymi dalsze uwzględnianie wskaźnika 60% długu JST w relacji do dochodów. Wobec wykazywanego w wieloletniej prognozie finansowej stopniowego zwiększania różnicy między dopuszczalnym limitem zadłużenia wynikającym z 243 artykułu ustawy o finansach publicznych a poziomem prognozowanym w poszczególnych latach zapisy WPF wskazują bowiem na istnieniu potencjału do dalszego zadłużania się JST, co stoi w sprzeczności ze strategią ogranicza-

nia zadłużenia przez JST forsowaną przez Ministerstwo Finansów. Stąd zapewne pojawiły się pomysły dalszego zaostrzenia rozwiązań ustawowych w zakresie długu JST.

Jednym z kryteriów oceny jakości przygotowywanych w JST wieloletnich prognoz finansowych może być ich spójność z prognozami przyjmowanym wcześniej. W tab. 5 przedstawiono różnice procentowe dochodów i wydatków budżetowych między prognozami przygotowanymi wraz z budżetem JST na rok 2012 a prognozami przygotowanymi wraz z budżetem JST na 2011 rok, odniesionymi do każdego z lat WPF dla badanych miast.

Tabela 5. Różnice procentowe między kategoriami budżetowymi WPF uchwalonych w 2011 roku w porównaniu z WPF uchwalonymi w 2010 roku (w %)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Szczecin										
Dochody ogółem	14,1	20,4	23,7	19,9	19,9	19,9	19,9	19,9	19,9	19,9
Wydatki ogółem	16,2	28,0	30,6	12,2	24,1	18,1	18,1	18,1	18,0	18,0
Poznań										
Dochody ogółem	1,0	0,9	1,9	9,5	1,5	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Wydatki ogółem	6,1	-0,2	2,9	10,1	2,0	2,8	3,4	2,1	3,1	3,1
Wrocław										
Dochody ogółem	9,3	0,0	-1,9	1,0	0,8	0,7	0,6	0,5	0,4	0,3
Wydatki ogółem	8,2	-1,8	-1,3	2,7	1,7	1,1	1,0	1,0	0,7	0,5

Źródło: Opracowanie własne.

Analiza zaprezentowanych w tabeli danych pozwala na konstatację, że w przypadku Wrocławia występuje znacząca zbieżność zapisanych na poszczególne lata wartości między prognozami przygotowanymi wraz z opracowaniem budżetu na rok 2012 i 2011. W przypadku Szczecina natomiast można uznać, że zastosowana filozofia tworzenia prognozy w oparciu o restrykcyjne założenia badania zdolności kredytowej wymagała w kolejnym roku istotnej korekty. W przypadku każdego z miast zauważyć należy, że tym, co decyduje o ostatecznym kształcie prognozy, są wielkości przyjmowane dla pierwszych czterech pięciu lat. W takim bowiem horyzoncie możliwe jest stosunkowo czytelne określenie zamierzeń w zakresie realizowanych przedsięwzięć. Kolejne lata prognozy stanowią jedynie rezultat zastosowanej reguły przeliczeniowej, uwzględniającej zazwyczaj wskaźnik inflacji albo stopę wzrostu PKB.

Zakończenie

W obecnej postaci wieloletnia prognoza finansowa jednostek samorządu terytorialnego ma w zasadzie wymiar czysto techniczny sprowadzający się do ujęcia podstawowych wielkości budżetowych w ramy wieloletnie głównie z punktu widzenia możliwości wypełniania norm ostrożnościowych w zakresie długu. Wartość informacyjna tak skonstruowanej prognozy jest zazwyczaj niewielka,

zwłaszcza wobec przyjętego w większości JST dla dalszych lat prognozy założenia o corocznym generowaniu nadwyżki budżetowej, a co za tym idzie braku nowo zaciąganego długu. Gdyby takie założenia uznać za wiążące, nie byłoby potrzeby nowelizacji ustawy o finansach publicznych w kierunku dalszego zastrzeżenia możliwości zadłużania się przez JST. Użyteczność zaprezentowanych w JST informacji kończy się w zasadzie na okresie, w którym dokonuje się realizacja zapisanych w niej przedsięwzięć inwestycyjnych. Stąd też uznać należy, że bez zbytecznego uszczerbku dla zawartości informacyjnej WPF wskazane jest ograniczenie jej horyzontu do kilku lat. Możliwa wówczas będzie kompleksowa analiza skutków podejmowanych decyzji budżetowych zarówno z punktu widzenia stabilności finansowej JST, jak i warunków wymaganych do spełnienia w przypadku chęci sfinansowania nowych zadań.

Bibliografia

- Blom B., Guajardo S., *Multi-year Budgeting: A Primer for Finance Officers*, „Government Finance Review” 2000, Feb.
- Christiansen P., *When multi-year budgeting makes sense*, „Government Finance Review” 2004, Oct., http://findarticles.com/p/articles/mi_hb6642/is_5_20/ai_n29127625/
- A. Jackson, *Taking the Plunge: The Conversion to Multi-year Budgeting*, „Government Finance Review” 2002, Aug.
- Czołpińska E., *Wieloletnia prognoza finansowa – doświadczenia po roku stosowania. Przewidywania, praktyka i wnioski de lege ferenda*, „Finanse komunalne” 2011, nr 12.
- Franek S., *Doświadczenia władz stanowych i samorządowych w USA w stosowaniu budżetu dwuletniego*, [w:] *Wyzwania dla samorządów w nowej perspektywie europejskiej*, Zeszyty Naukowe, nr 682, Ekonomiczne Problemy Usług, nr 76, Szczecin 2011.
- Komorowski J., *Planowanie finansowe w przedsiębiorstwie. Teoria i praktyka*, ODDK, Gdańsk 2002.
- Kosikowski C., *Naprawa finansów publicznych w Polsce*, Temida 2, Białystok 2011.
- Recommended Budget Practices: A Framework For Improved State and Local Government Budgeting*, National Advisory Council on State and Local Budget, GFOA, Chicago 1998.
- Salachna J., *Nowe formy prawne ograniczania deficytu oraz zadłużenia samorządu terytorialnego*, [w:] J. Szołno-Koguc, A. Pomorska (red.), *Ekonomiczne i prawne uwarunkowania i bariery redukcji deficytu i długu publicznego*, Wolters Kluwer, Warszawa 2011.
- Uzasadnienie do rządowego projektu ustawy o finansach publicznych*, Ministerstwo Finansów, Warszawa 2008.

Summary

This article aims to point out that the analysis of multi-year financial forecast of local government units may be useful in determining their development prospects. The object of the study are multi-year financial projections of three cities: Szczecin, Poznan and Wroclaw. The research points to the differences in the assumptions adopted for the construction of multi-year forecasts.